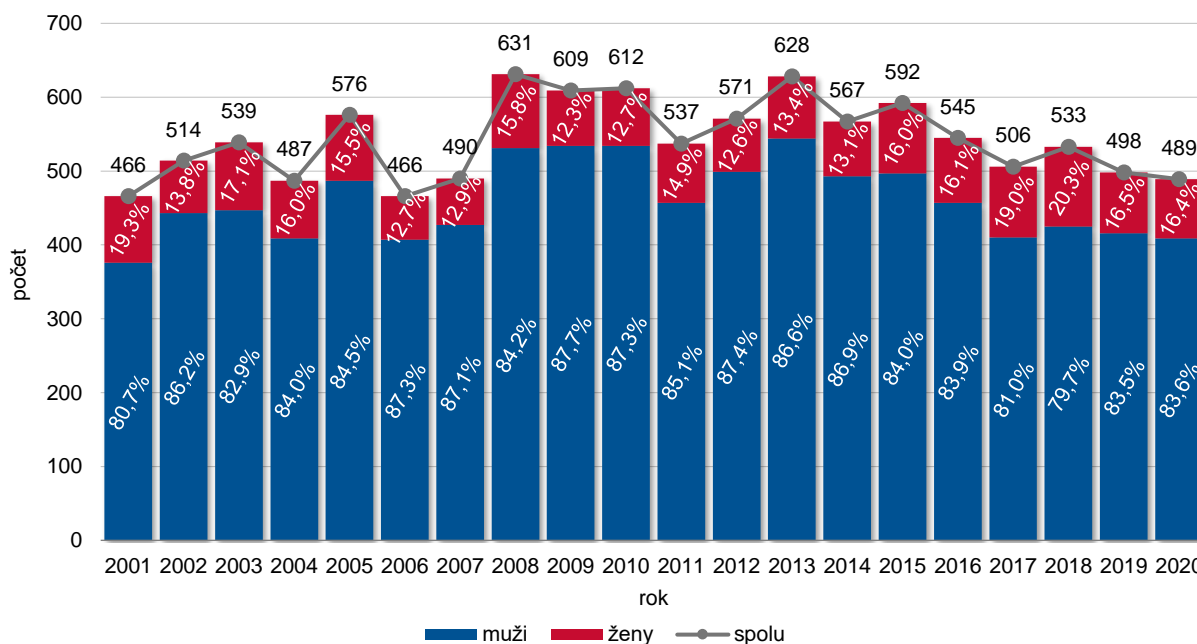


Samovraždy a samovražedné pokusy v Slovenskej republike 2020

Údaje o počte samovrážd a samovražedných pokusov sú získavané štatistickým zisťovaním MZ SR *Hlásenie príčin a okolností úmyselného sebapoškodenia ZS (MZ SR) 2-12*, ktorého zber a spracovanie vykonáva Národné centrum zdravotníckych informácií. Samovraždy hlásia príslušné **pracoviská súdneho lekárstva Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou**. Pokus o samovraždu hlásia **poskytovatelia zdravotnej starostlivosti s útvárom s odborným zameraním psychiatria, gerontopsychiatria, detská psychiatria**, pričom hláseniu podlieha osoba, ktorá sa pokúsila o samovraždu a ktorej bola poskytnutá zdravotná starostlivosť v psychiatrických útvaroch zdravotníckych zariadení.

V Slovenskej republike bolo v roku 2020 spáchaných **489 dokonaných samovrážd** (9,0 osôb na 100 000 obyvateľov), čo je o 9 menej ako v predchádzajúcom roku a z hľadiska vývoja od roku 2008 je viditeľný trend klesajúceho počtu samovrážd (G 1). V roku 2020 prevažovali samovraždy mužov (83,6 %) nad samovraždami žien (16,4 %).

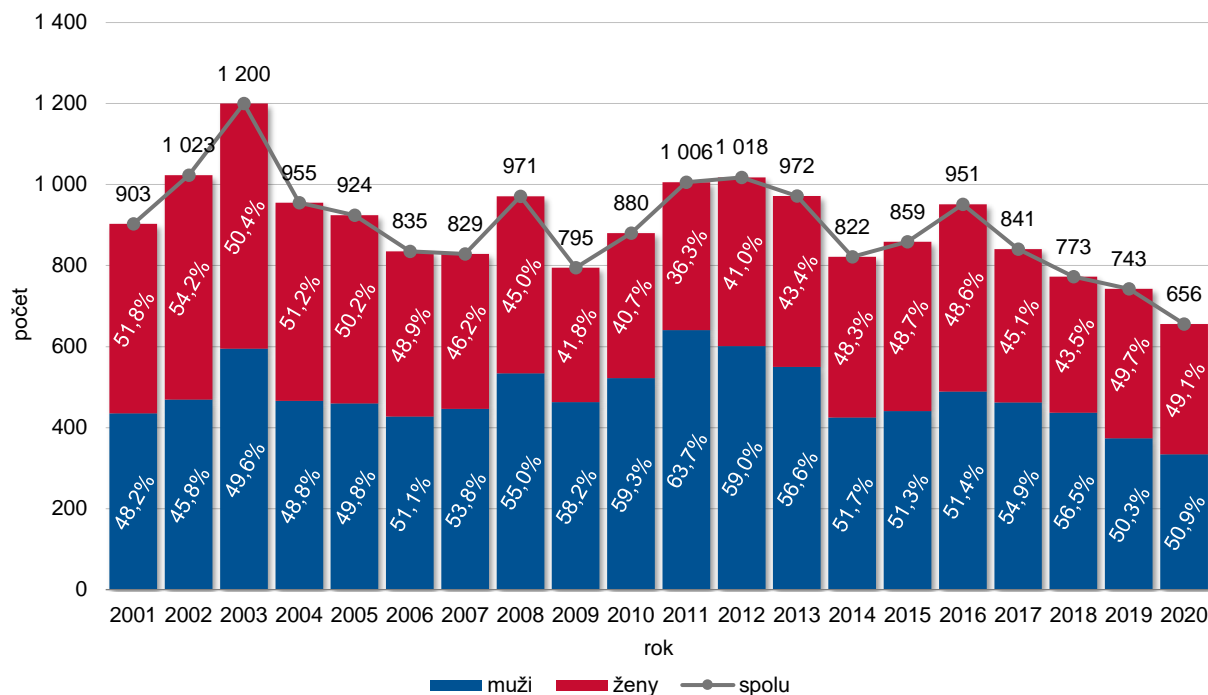
G 1 Vývoj počtu samovrážd podľa pohlavia



V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 1 (hárok T1).

Samovražedných pokusov bolo v roku 2020 hlásených **656 prípadov** (12,0 osôb na 100 000 obyvateľov), čo je najmenší počet v sledovanom období od roku 2001 (G 2). Počet samovražedných pokusov bol v roku 2020 takmer rovnaký u mužov ako aj u žien, po prepočte na počet obyvateľov je však viditeľný mierne vyšší počet pokusov o samovraždu u mužov (12,5 na 100 000 mužov) ako u žien (11,5 na 100 000 žien).

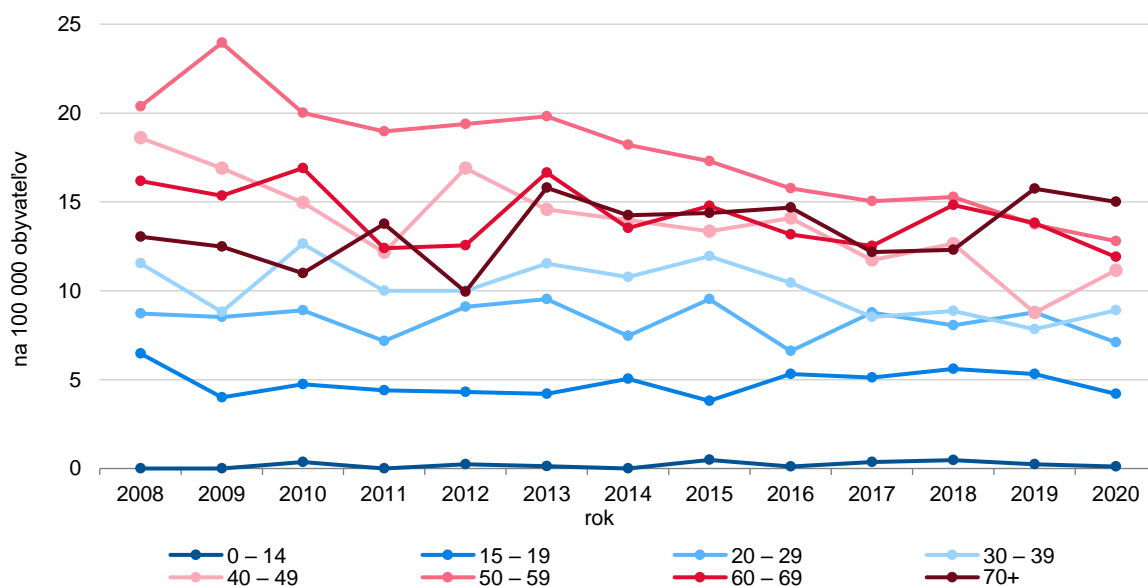
G 2 Vývoj počtu samovražedných pokusov podľa pohlavia



V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 2 (hárok T1).

Počet samovrážd podľa vekových skupín v prepočte na 100 000 obyvateľov bol najvyšší medzi 70 a viacročnými (15,0 samovrážd na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny) a 50 – 59-ročnými (12,8), najnižší potom medzi 0 – 14 ročnými (0,1) a 15 – 19-ročnými (4,2). V porovnaní s rokom 2019 sme zaznamenali pokles počtu samovrážd vo všetkých vekových kategóriách okrem vekových skupín 40 – 49 rokov (+ 2,3 samovrážd na 100 000 obyvateľov) a 30 – 39 rokov (+ 1,2) (G 3).

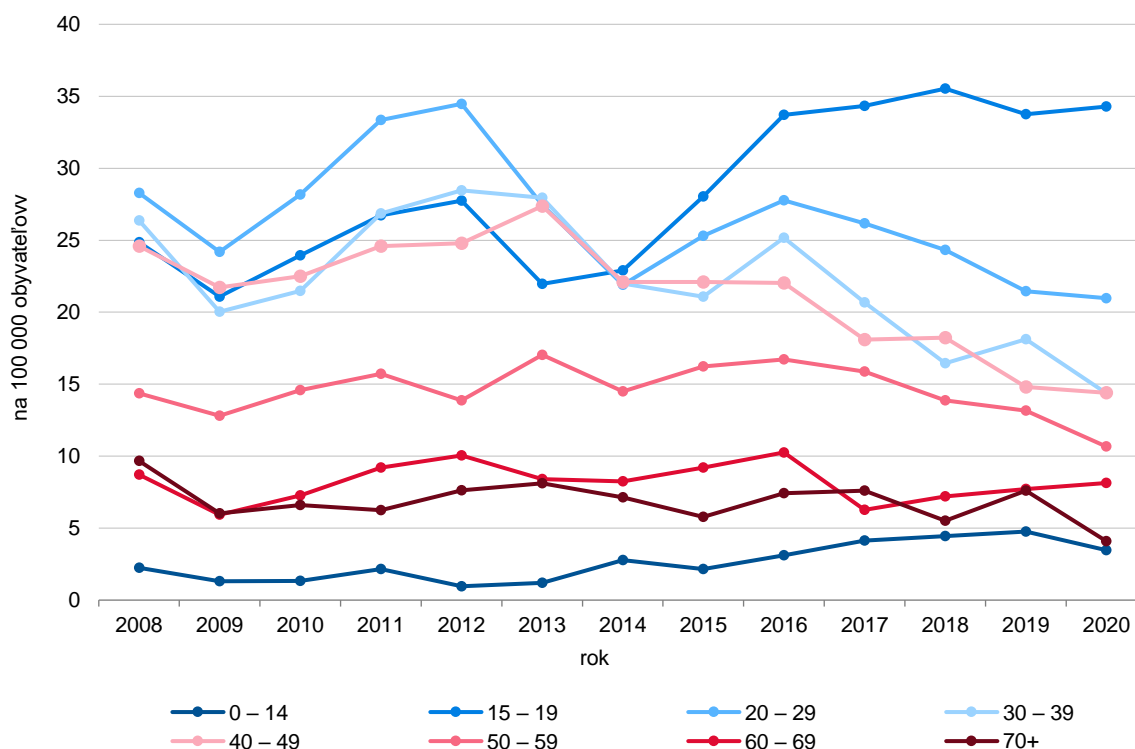
G 3 Vývoj počtu samovrážd podľa vekových skupín



V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 3 (hárok T2.1).

Počet **samovražedných pokusov** podľa **vekových skupín** (G 4) v prepočte na 100 000 obyvateľov bol v roku 2020, tak ako aj v minulých rokoch, najvyšší u mladistvých vo veku 15 – 19 rokov (34,3/100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny) a u 20 – 29-ročných (21,0), najnižší u 70 a viac-ročných (4,1) a 0 – 14-ročných (3,5). V rámci sledovaného obdobia od roku 2008 je viditeľný celkový pokles počtu samovražedných pokusov, okrem mladistvých vo veku 0 – 14 a 15 – 19 rokov, u ktorých počet samovražedných pokusov stúpa. Výrazný rastúci trend samovražedných pokusov 15 – 19-ročných pozorujeme hlavne u žien (nárast z 28,6 v roku 2008 na 45,5 v roku 2020 po prepočítaní na 100 000 žien danej vekovej skupiny).

G 4 Vývoj počtu samovražedných pokusov podľa vekových skupín

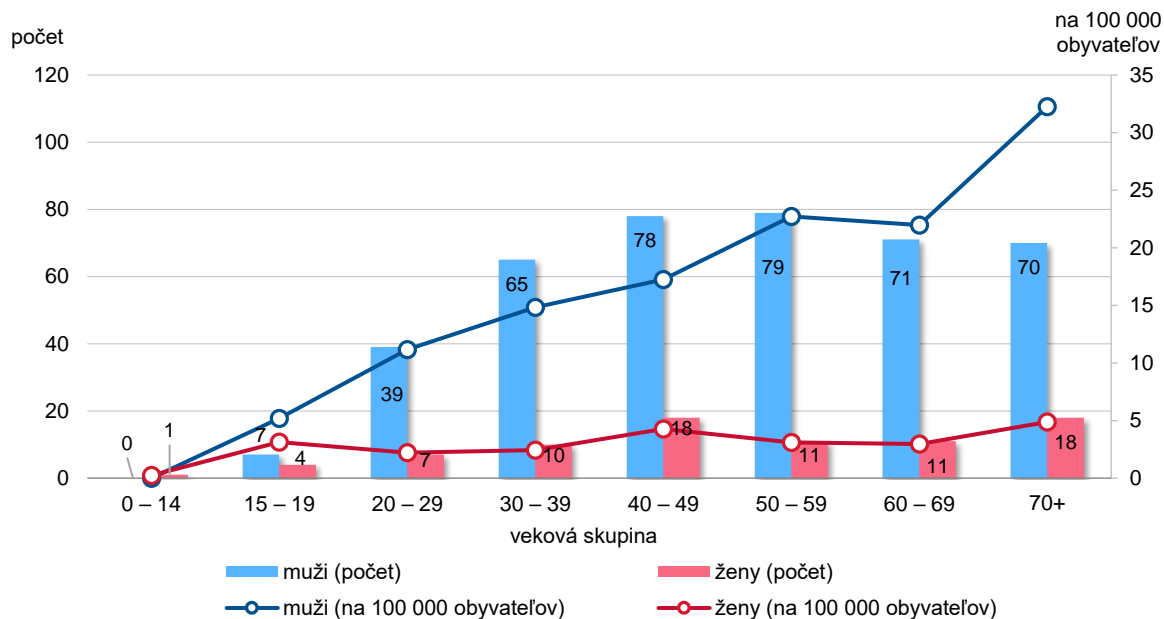


V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 5 (hárok T2.2).

Na základe hodnotenia absolútneho počtu samovrážd u mužov, spáchalo samovraždu najviac mužov vo vekovej kategórii 50 – 59 rokov (79 samovrážd) a 40 – 49 rokov (78 samovrážd). Pri hodnotení údajov prepočítaných na počet mužov danej vekovej skupiny bolo najviac samovrážd mužov vykonaných u seniorov vo veku 70 a viac rokov (32,3/100 000). Dokonaných samovrážd u žien bolo najviac vo veku 40 – 49 rokov (18 samovrážd) a 70 a viac rokov (18). Po prepočte na počet žien danej vekovej skupiny bolo najviac samovrážd u žien vo vekovej skupine 70 a viac rokov (4,9/100 000) a 40 – 49 rokov (4,3).

Vo vekovej skupine detí do 14 rokov vykonal samovraždu jedno dievča a žiadny chlapec. V skupine mladistvých vo veku 15 – 19 rokov to bolo 11 samovrážd (7 chlapcov a 4 dievčatá). U chlapcov sa jedná o medziročný pokles o dve deti a štyroch mladistvých, u dievčat sme naopak zaznamenali nárast o jedno dieťa a jednu mladistvú (G 5).

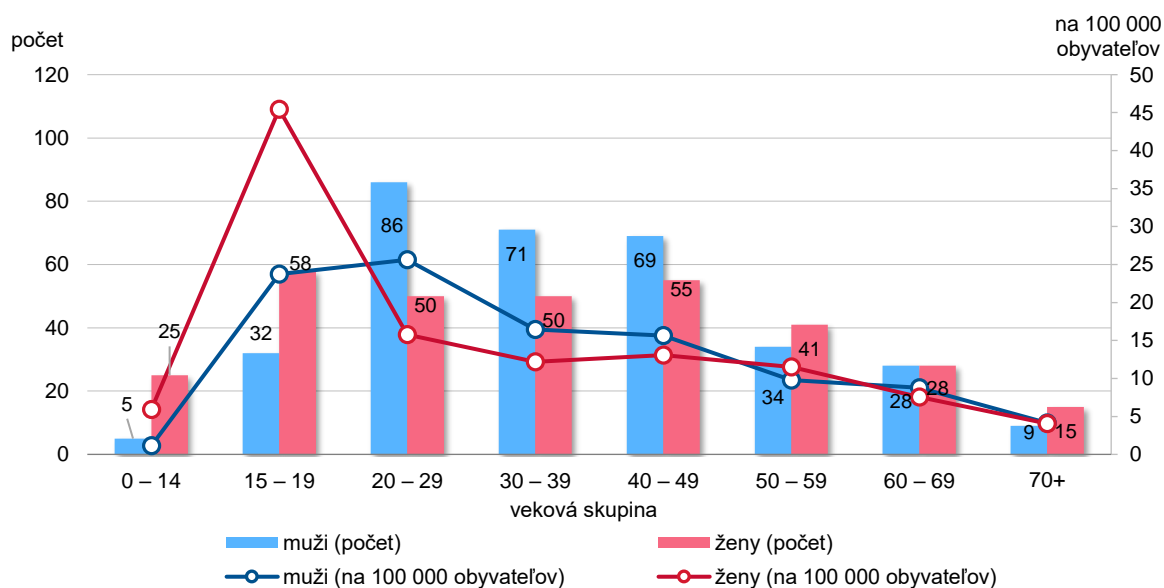
G 5 Samovraždy podľa vekových skupín a pohlavia



V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 12 (hárok T6.1).

U mužov bolo v absolútnom počte najviac samovražedných pokusov vo vekovej kategórii 20 – 29 rokov (86 pokusov o samovraždu) a 30 – 39 rokov (71). Pri hodnotení údajov prepočítaných na počet mužov danej vekovej skupiny bolo najviac samovražedných pokusov u mužov vo veku 20 – 29 rokov (25,9/100 000) a 15 – 19 rokov (23,7/100 000). U žien bolo najviac pokusov o samovraždu vo veku 15 – 19 rokov (58 pokusov o samovraždu) a 40 – 49 rokov (55). Pri prepočítaní na počet žien danej vekovej skupiny bolo najviac samovražedných pokusov u žien vo vekovej skupine 15 – 19 rokov (45,5/100 000), čo je významne najviac spomedzi všetkých vekových skupín naprieč pohlaviami (G 6).

G 6 Samovražedné pokusy podľa vekových skupín a pohlavia

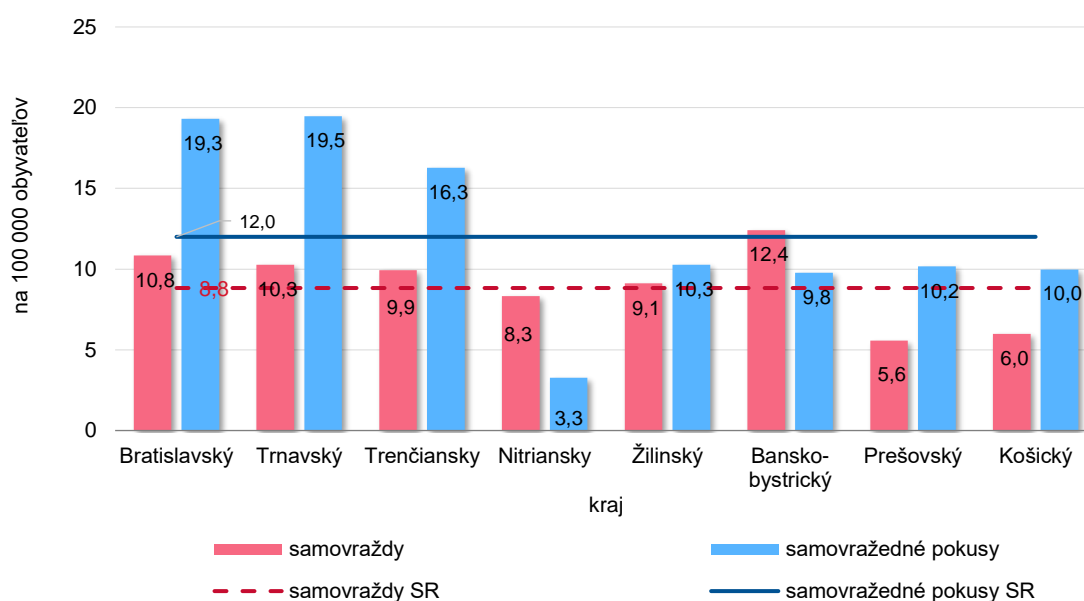


V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 13 (hárok T6.2).

Podľa územia trvalého bydliska bol najvyšší počet **samovrážd** v Banskobystrickom (12,4/100 000 obyvateľov kraja), Bratislavskom (10,8/100 000) a Trnavskom kraji (10,3/100 000), významne najnižší potom v Prešovskom (5,6/100 000) a Košickom kraji (6,0/100 000). V šiestich krajoch došlo k poklesu počtu samovrážd oproti roku 2019, v Žilinskom kraji sa ich počet takmer nemenil a v Trenčianskom kraji sme zaznamenali nárast (o 3,1 prípady).

Samovražedné pokusy boli vykonané najčastejšie v Trnavskom (19,5/100 000 obyvateľov kraja), Bratislavskom (19,3/100 000) a Trenčianskom kraji (16,3/100 000). Oproti roku 2019 došlo k významnejšiemu poklesu v Trnavskom (o 12,8 prípadov) a Bratislavskom kraji (o 4,8), významnejší nárast bol naopak v Trenčianskom (o 2,8 prípadu) a Prešovskom kraji (o 2,4 prípadu).

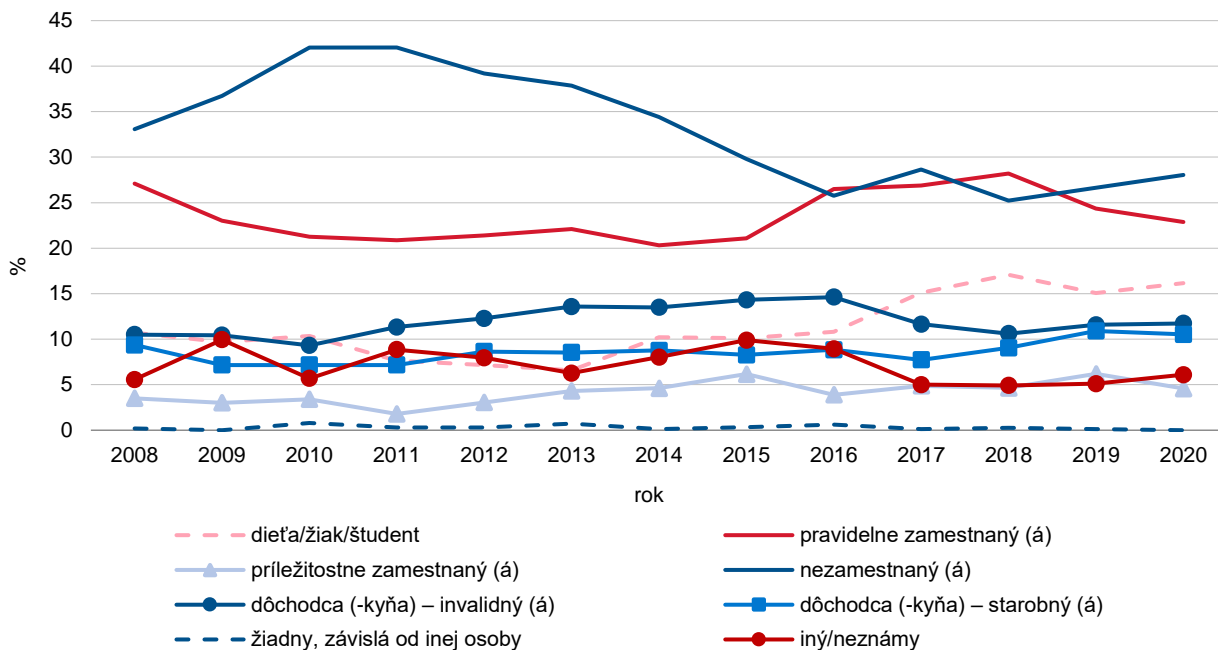
G 7 Úmyselné sebapoškodenia podľa územia trvalého bydliska



V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 11 (hárok T4).

Pracovný stav bol u 58,7 % samovrážd nezistený, u 27,8 % sa jednalo o starobného dôchodcu-(kyňu) v 5,7 % prípadov išlo o pravidelne zamestnanú osobu. U samovražedných pokusov (G 8) mali najväčší podiel pokusov nezamestnaní muži (117 pokusov; 35,0 % z pokusov u mužov) a pravidelne zamestnaní muži (84 pokusov; 25,1 %), u žien potom deti/žiaci/študentky (76 pokusov; 23,6 % z pokusov u žien) a nezamestnané ženy (67 pokusov; 20,8 %). Vzdelanie u samovrážd bolo vo väčšine prípadov neznáme, u samovražedných pokusov prevládalo stredné s maturitou (26,1 %), stredné bez maturity (24,8 %) a základné ukončené (22,7 %).

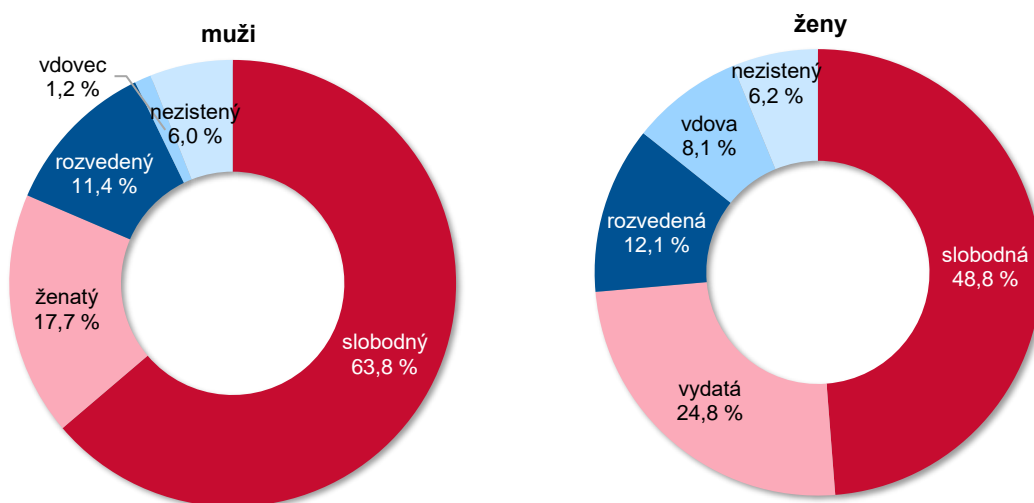
G 8 Vývoj podielu samovražedných pokusov podľa pracovného stavu



V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 14 (hárok T8).

U 69,1 % samovrážd nebol zistený rodinný stav, v 12,5 % sa jednalo o ženatých/vydaté a v 11,5 % o slobodné osoby. **Podľa rodinného stavu osôb** pri samovražedných pokusoch prevažovali slobodní muži (63,8 %) zväčša vo veku 20 – 29 rokov, nasledovali ženatí muži (17,7 %). Rovnako u žien prevažovali slobodné (48,8 %), zväčša vo veku 15 – 19 rokov, a vydaté ženy (24,8 %).

G 9 Samovražedné pokusy podľa rodinného stavu a pohlavia

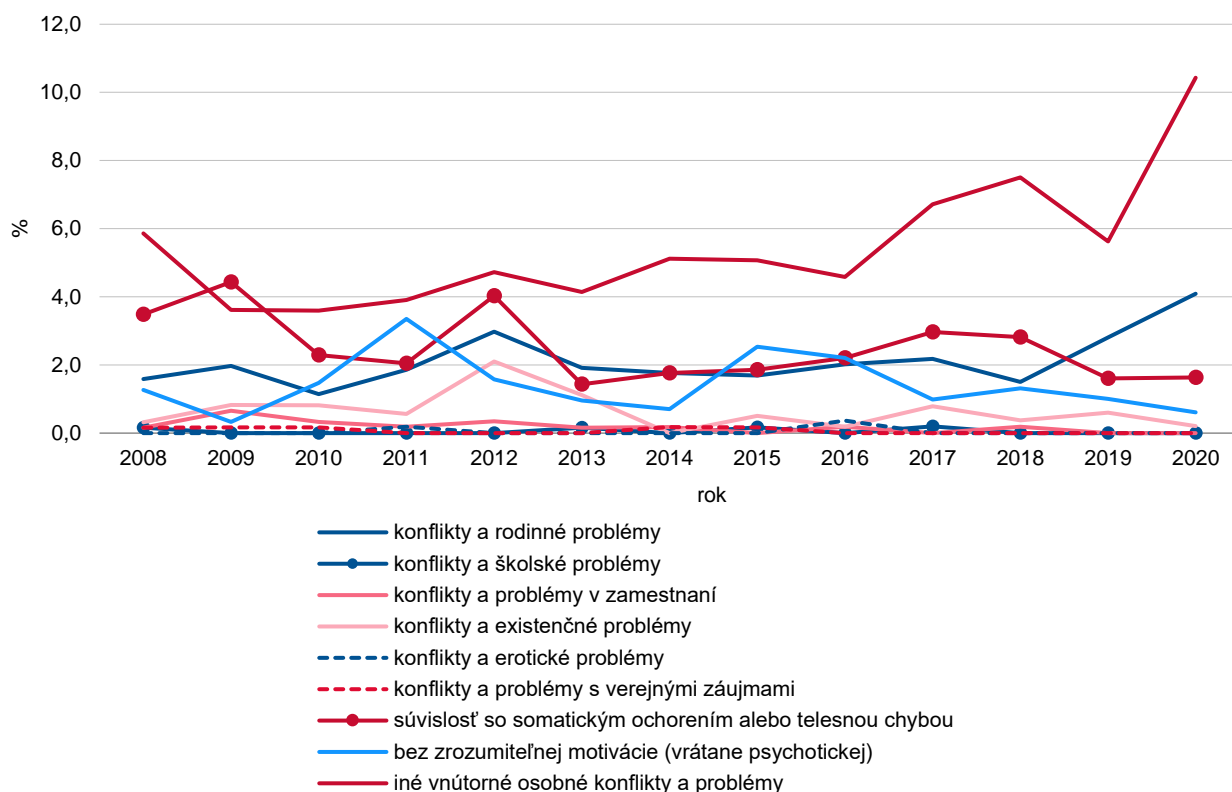


V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) sú tieto grafy uvedené pod označením G 15 a G 16 (hárok T10.2).

Motív činu samovraždy bol v 83,0 % neznámy, zo známych prevládali *konflikty a rodinné problémy* (4,1 %; 20 prípadov) a *iné vnútorné osobné konflikty a problémy*, ktorých bolo (10,4 %; 51 prípadov) (G 10). Pri samovraždách motivovaných *inými vnútornými osobnými konfliktami a problémami* prišlo k 62 percentnému nárastu proti priemernému počtu takto motivovaných samovrážd za predchádzajúcich 5 rokov.

Motívom činu samovražedných pokusov boli predovšetkým *konflikty a rodinné problémy* (43,6 %), z hľadiska pohlavia bol ich podiel vyšší u žien (51,9 %), *iné vnútorné a osobné konflikty a problémy* boli príčinou vykonania činu u 20,6 % osôb.

G 10 Vývoj podielu samovrážd podľa motívu činu ¹⁾



¹⁾ Poznámka: Graf bez neznámeho motívu

V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 18 (hárok T15.1).

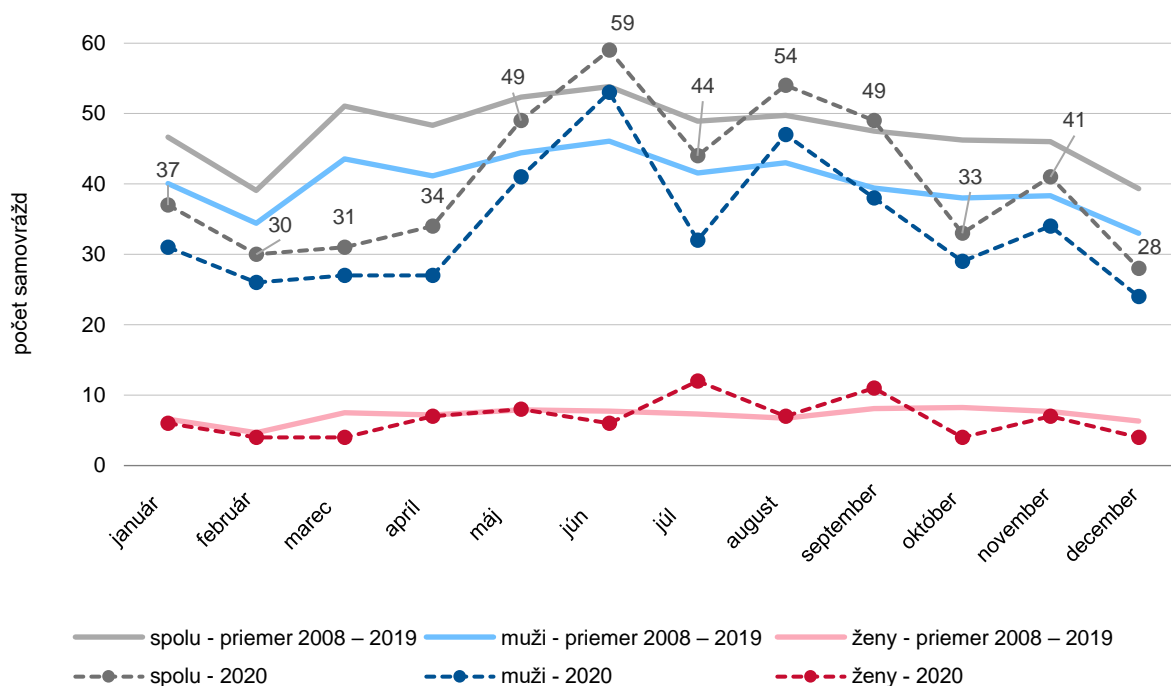
Najčastejším spôsobom vykonania samovraždy bolo *obesenie, zaškrtenie a zadusenie* (58,1 %) a *skok z výšky* (14,1 %). Jedna tretina samovrážd bola spáchaná s prítomnosťou alkoholu alebo návykovej látky.

Najčastejším **samovražedným pokusom** bolo v 29,4 % prípadov samopoškodenie *antiepileptikami, sedatívami, hypnotikami, antiparkinsonikami a psychotropnými liekmi nezatriedenými inde* a v 27,7 % prípadov *ostrým predmetom*. 40,2 % samovražedných pokusov bolo spáchaných s prítomnosťou alkoholu alebo návykovej látky.

Vývojové údaje

Najviac **samovrážd** mužov v roku 2020 bolo v mesiaci jún (53 samovrážd), najmenej v mesiaci december (24 samovrážd). U žien bolo najviac samovrážd v mesiaci júl (12 samovrážd) a najmenej v mesiacoch február, marec, október, december (4 samovráždy). Pri porovnaní s priemerným počtom samovrážd v jednotlivých mesiacoch za roky 2008 – 2019 je viditeľné, že najmä v prvých štyroch a posledných troch mesiacoch ich bolo značne menej. Oproti priemerným počtom samovrážd za posledné roky ich bolo viac v júni a auguste u mužov, a v júli a septembri u žien (G 11).

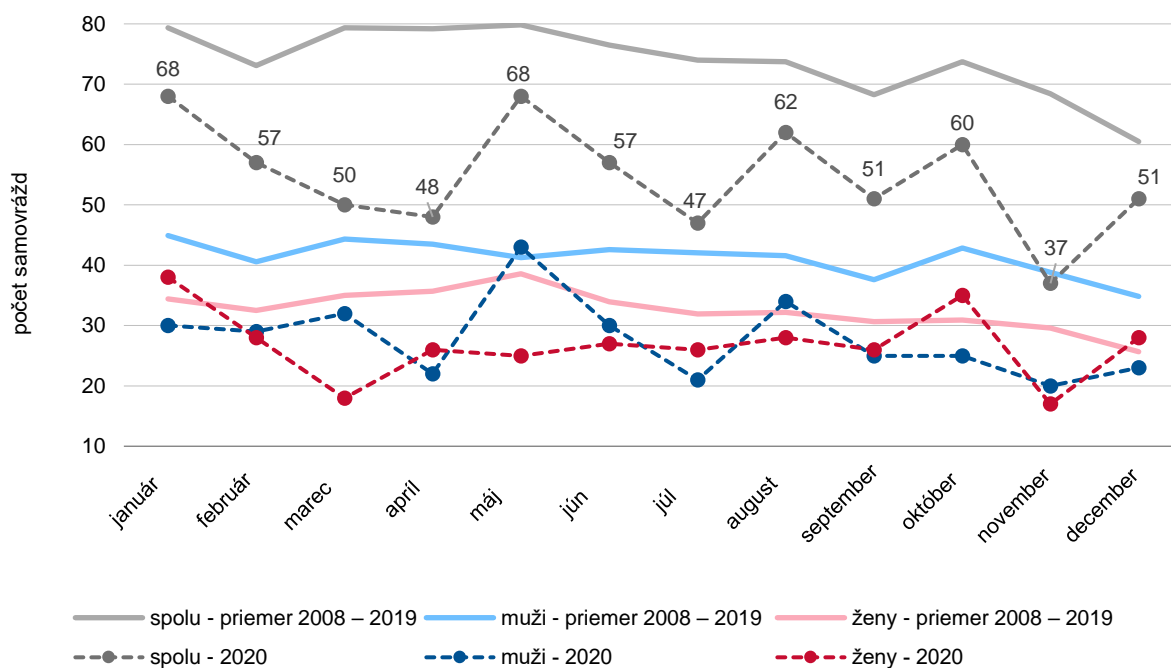
G 11 Priemerný počet samovrážd v jednotlivých mesiacoch vykonania činu za obdobie rokov 2008 – 2019 a počet samovrážd v roku 2020



V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 21 (hárok G21_22).

Najviac **samovražedných pokusov** mužov v roku 2020 bolo v mesiaci máj (43 pokusov), najmenej v mesiaci november (20 pokusov). U žien bolo najviac samovražedných pokusov v januári (38 pokusov), najmenej v novembri (17 pokusov). Pri porovnaní s priemerným počtom samovražedných pokusov v jednotlivých mesiacoch za roky 2008 – 2019 je viditeľný pokles samovražedných pokusov vo všetkých mesiacoch (G 12).

G 12 Priemerný počet samovražedných pokusov v jednotlivých mesiacoch vykonania činu za obdobie rokov 2008 – 2019 a počet samovražedných pokusov v roku 2020



V publikačných tabuľkových výstupoch (xls, ods) je tento graf uvedený pod označením G 22 (hárok G21_22).

Podrobnejšie údaje k tejto téme sú obsiahnuté v štatistických výstupoch zverejnených na http://www.nczisk.sk/Statisticke_vystupy/Tematicke_statisticke_vystupy.